

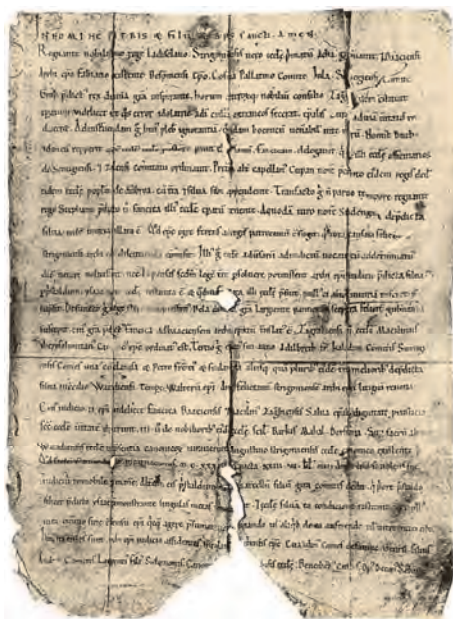
FAKULTETI

proizašlo je više od trećine današnjih zagrebačkih fakulteta. Umjetničke akademije ušle su u sastav Sveučilišta 1979 (→ Akademija dramske umjetnosti) i 1980 (→ Akademija likovnih umjetnosti i → Muzička akademija). Kao samostalni sveučilišni studij 1993. osnovani su → Hrvatski studiji. → Katolički bogoslovni fakultet u sastavu Sveučilišta slijedom nezakonite odluke ukinut je 1952., no odluka je 1991. proglašena ništavnom, čime je fakultetu utvrđeno neprekinuto djelovanje unutar Sveučilišta od njegovog osnutka do danas. Nekadašnja Pedagoška akademija te dio Filozofskoga fakulteta za pedagogijske znanosti danas djeluju kao → Učiteljska akademija, a 1997/1998. iz Sveučilišta su izdvojeni tzv. stručni studiji te su osnovani kao učilišta, tj. visoke škole. U Zagrebu su 1998. osnovani Tehničko veleučilište i Društveno veleučilište.

Farmaceutsko-biokemijski fakultet (Ul. Ante Kovačića 1), osnovan je 1942. Prethodio mu je studij farmacije koji je započeo 1882. pri Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu kao Farmaceutski tečaj. Vlasti, naime, nisu odobrile samostalni fakultet dok se ne osnuje Medicinski fakultet, a pri Filozofskom su fakultetu već postojale katedre za fiziku, kemiju, botaniku i zoologiju te botanički vrt. Uvjeti za upis bili su četiri razreda niže gimnazije (današnji viši razredi osnovne

škole) i četiri godine praktičnoga rada u nekoj ljekarni (nakon druge godine polagao se vježbenički, tzv. tirocinalni ispit). God. 1882. upisalo se devet slušača, a poslije je do Prvoga svjetskoga rata u prosjeku bilo 50 slušača po godištu. Preustrojem studija iz 1914. uvjet za upis postao je ispit zrelosti, pa su se studenti farmacije izjednačili s ostalim slušačima zagrebačkoga sveučilišta. Samostalan Farmaceutski fakultet osnovan je 1942., potom je u svibnju 1945. ukinut, a u lipnju iste godine ponovo uspostavljen. Matična zgrada u Ul. A. Kovačića građena je prije Prvoga svj. rata za Gradsku građansku školu, za Prvoga svj. rata u njoj je djelovala Ortopedska bolnica, a 1923–1946. ondje su bile smještene Očna i Neurološka klinika. Nakon nužnih preinaka u zgradu je 1947. useljen Farmaceutski fakultet. Fakultet je ustrojen od triju odsjeka: *Odsjeka za kemiju*, koji u svom sastavu ima pet zavoda, *Odsjeka za farmaceutske znanosti* sa šest zavoda (u sastavu Zavoda za farmaceutsku botaniku je → Botanički vrt ljekovitog bilja »Fran Kušan«) te *Odsjeka za biomedicinske znanosti*, u sastavu kojega su četiri zavoda i Katedra za medicinske znanosti (u matičnoj zgradi). U sastavu Fakulteta djeluju i Središnja farmaceutska i medicinsko-biokemijska knjižnica, ljekarna, farmakognostička zbirka i druge zbirke, uzgajalište pokusnih životinja, Kabinet za povijest nastave farmacije, Arhiv razvitka medicinsko-biokemijske struke u RH. Farmakognostičku zbirku u nastavne je svrhe 1898. stvorio Bohuslav Jiruš, a tada se sastojala od 850 primjeraka biljnih tvari s ljekovitim djelovanjem. Do danas je narasla na 3000 primjeraka i smatra se jednom od najboljih takvih zbirki u Europi. U nastavne baze Fakulteta ubrajaju se također Velebitski vrt na Zavižanu i Hrvatski botanički vrt jadranskoga bilja sv. Kuzma i Damjan na otoku Lastovu.

Felicijanova povelja, isprava ostrogonskog nadbiskupa Felicijana iz 1134. u kojoj se, uz pojedinosti o sporu između zagrebačkoga biskupa Fancike i plemića Dudenje oko posjeda Dubrava kraj Čazme, donose i podatci o dolasku prvoga zagrebačkoga biskupa Duha u Zagreb. Kako isprava o utemeljenju zagrebačke biskupije nije očuvana, ta je povelja ujedno i prvo pisano svjedočanstvo o njezinu utemeljenju, ali i prvo spominjanje imena Zagreb. U ispravi se navode granice velikoga zemljišnog posjeda kojim je kralj Ladislav obdario zagre-

FELICIJANOVA POVELJA,
Nadbiskupski arhiv

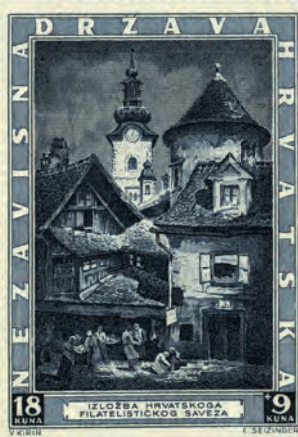
bačku crkvu. Felicianova povelja čuva se u Nadbiskupskom arhivu u Zagrebu.

Ferenščica, predio u jugoistočnom dijelu grada, omeđen Avenijom Vukovar na sjeveru i istoku, Donjim Sveticama i Heinzelovom ulicom na zapadu te Slavonskom avenijom na jugu. Naselje je postojalo još u srednjem vijeku a intenzivnije se izgrađuje doseljavanjem stanovništva nižeg socioekonomskog položaja između dvaju svjetskih ratova. Nekoliko peterokatnih zgrada izgrađeno je 1960-ih između prizemnih obiteljskih kuća u središnjem dijelu predjela, a kompleksi osmerokatnih zgrada podižu se 1980-ih, uglavnom u sjevernom dijelu uz Aveniju Vukovar. Većina ulica završava slijepo a nazivi nose i numeričke oznake; Ferenščica I–XI, odvojci Ferenščice II. te Andrilovečka I–IV. Južni dio predjela sjeverni je rub indu-

strijske zone Žitnjak. Tu se nalaze tvrtke Ledo, Dukat, Veletržnica, Dalekovod, Lipa Mill, INA – Sektor strateškog razvoja, istraživanja i investicija i dr. U naselju su Osnovna škola *Augusta Cesarca* (osnovana 1960), dječji vrtić, ambulanta.

Ferimport d.d. (Ul. Grge Martića 13), poduzeće za uvoz i izvoz te zastupanje, veletrgovinu i maloprodaju; dugo vrijeme najveće hrvatsko trgovačko poduzeće za opskrbu gospodarstva. Osnovano je 1950., a do 1979. pripojen mu je niz srodnih zagrebačkih poduzeća (Tehma, Metalprodukt, Metalelektra, Inko, Indokomerc). Pripajanjem Željpoaha 1976., Ferimport je došao i u posjed novoizgrađene (urbanistički često osporavane) zgrade na Trgu maršala Tita 12, a 1986. kupio je i neboder u Ilici 1. Početkom 1990-ih poduzeće je imalo 27 specijaliziranih prodavaonica, jedan prodajni centar te tri robne kuće. Od 1993. poslovalo je kao dioničko društvo s oko 1000 zaposlenih, a 2000. otišlo je u stečaj, prodavši velik dio imovine i nekretnina.

filatelistička društva. Prvo filatelističko društvo u Zagrebu bilo je i književno i filatelističko društvo, a utemeljeno je 1876. zaslugom Oskara pl. Simića, župnika župe Sv. Martin pod Okićem. To je bilo treće filatelističko društvo utemeljeno u Austro-Ugarskoj Monarhiji (poslije austrijskoga, utemeljenoga 1874. u Brunnu, i mađarskoga, utemeljenoga 1875. u Budimpešti). Društvo je nakon nekoliko godina prestalo djelovati, a 1896. u Zagrebu je osnovano Hrvatsko filatelističko društvo. Početci organizirane filatelije u Hrvatskoj vežu se uz djelovanje uglednika, intelektualaca i domoljuba toga doba. Za prvoga predsjednika društva izabran je zagrebački liječnik Eugen pl.

FILATELISTIČKA DRUŠTVA, »Izložba Hrvatskoga filatelističkog saveza«, V. Kirin, Nezavisna Država Hrvatska (*gore*); poštanske marke, »700. godišnjica Zlatne bule«, Nezavisna Država Hrvatska (*dolje*)